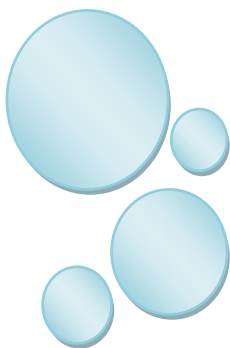

Funkce

Mgr. Jarmila Zelená

Gymnázium, SOŠ a VOŠ
Ledeč nad Sázavou

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

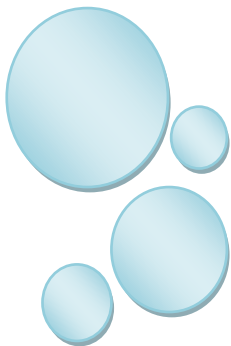
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Logaritmické funkce

VY_32_INOVACE_05_2_07_M2

Gymnázium, SOŠ a VOŠ
Ledeč nad Sázavou

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Logaritmické funkce

Logaritmická funkce o základu a je funkce inverzní k exponenciální funkci $y = a^x$, kde a je libovolné kladné číslo různé od jedné, $a \in \mathbb{R}^+ - \{1\}$, $x \in \mathbb{R}$.

Logaritmus čísla x při základu a je takové číslo y , pro které platí $a^y = x$, tedy

$$y = \log_a x \Leftrightarrow x = a^y$$

Nejčastěji používané funkce:

- o základu $a = 10$, logaritmus se nazývá **dekadický** a značí se $y = \log x$
- o základu $a = e$, logaritmus se nazývá **přírozený** a značí se $y = \ln x$

Pravidla pro počítání s logaritmy:

$$\log_a (x \cdot y) = \log_a x + \log_a y$$

$$\log_a \frac{x}{y} = \log_a x - \log_a y$$

$$\log_a x^n = n \cdot \log_a x$$

$$\log_a a = 1$$

$$\log_a 1 = 0$$

$$\log 10 = 1$$

$$\ln e = 1$$

$$\ln 1 = 0$$

Transformace grafu funkce

Je dána funkce $y = f(x)$, jejíž graf je možné transformovat takto:

1. $y = -f(x)$ - symetrické překlopení grafu funkce podle osy x
2. $y = f(-x)$ - symetrické překlopení grafu funkce podle osy y
3. $y = f(x) + c$ - posun grafu funkce po ose y : pro $c > 0$ „nahoru“, pro $c < 0$ „dolů“
4. $y = f(x + c)$ - posun grafu funkce po ose x tak, že bod $[0; 0]$ se posune do bodu $[-c; 0]$, tj. do bodu, kde se „závorka“ (argument, exponent, ...) vynuluje

5. $y = |f(x)|$ - v bodech, kde je $f(x) \geq 0$ zůstává graf beze změny, v bodech, kde je $f(x) < 0$ dojde k jeho překlopení podél osy x

6. $y = f(|x|)$ - v bodech, kde je $x \geq 0$ zůstává graf beze změny, v bodech, kde je $x < 0$ dojde k jeho překlopení podél osy y

7. $y = k \cdot f(x)$, $k \in \mathbb{R} - \{0\}$

$k > 0$ $k \in (0; 1)$ stlačení ve směru osy y

$k > 1$ roztažení ve směru osy y

$k < 0$ $k \in (-1; 0)$ stlačení ve směru osy y a překlopení podle osy x

$k < -1$ roztažení ve směru osy y a překlopení podle osy x

8. $y = f(k.x), k \in \mathbb{R} - \{0\}$

$k > 0$ $k \in (0; 1)$ roztažení ve směru osy x

$k > 1$ stlačení ve směru osy x

$k < 0$ $k \in (-1; 0)$ roztažení ve směru osy x a
překlopení podle osy y

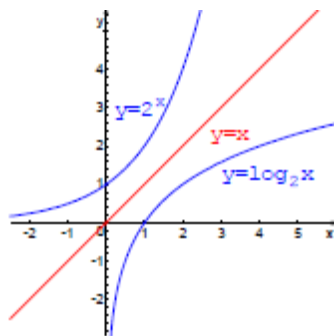
$k < -1$ stlačení ve směru osy x a překlopení
podle osy y

Řešené příklady:

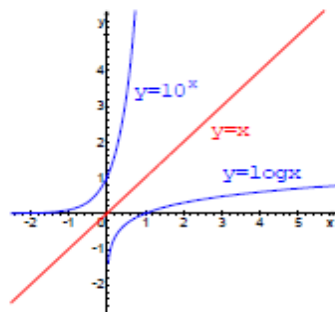
Nakreslete grafy funkcí a určete vlastnosti:

1. $y = \log_2 x$

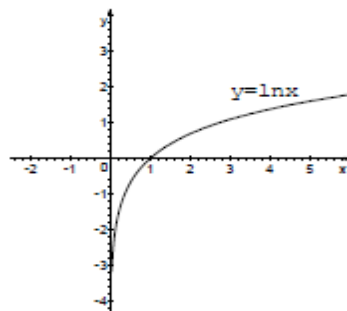
Graf sestrojíme souměrně podle osy I. a III. kvadrantu ke grafu funkce $y = 2^x$

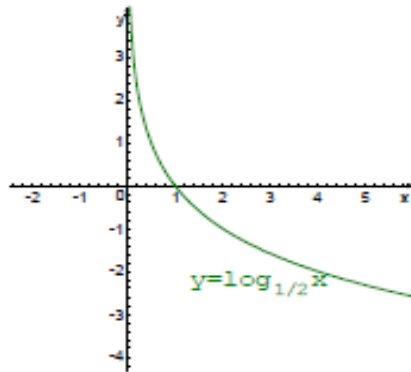
2. $y = \log x$

3. $y = \ln x$

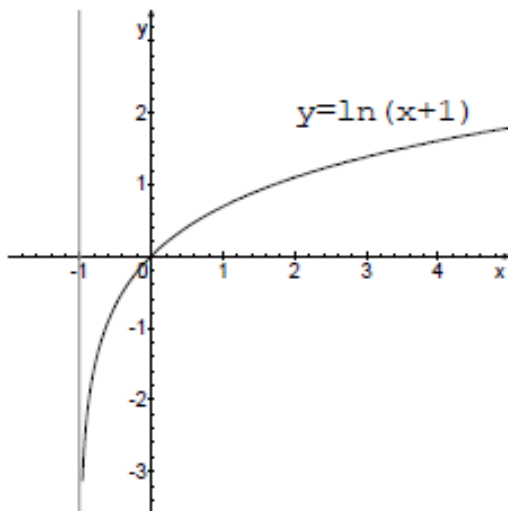
4. $y = \log_{\frac{1}{2}} x$

5. $y = \ln(x+1)$

Argument logaritmické funkce musí být kladný, proto $x > -1$.

Posuneme graf funkce $y = \ln x$ o jednotku ve směru záporné poloosy x .

Příklady k procvičení:

Načrtněte grafy funkcí a určete vlastnosti

1. $y = \log(x - 2)$
2. $y = \ln x + 1$
3. $y = \log_{0,1}(x - 2)$
4. $y = 3\log_{\frac{1}{2}} x$
5. $y = \log 2x$
6. $y = -2\log_4 x$
7. $y = \log_2(x + 1) - 2$

8. Je dána funkce $f: y = \log_4 x$. Funkční hodnotě $f(x) = -2$ je přiřazen argument

- A) $x = 16$ B) $x = \frac{1}{16}$ C) $x = -16$ D) $x = -\frac{1}{16}$ E) $x = 8$

9. Definičním oborem funkce $g: y = \log \frac{x}{x+1}$ je interval

- A) $\mathbb{R} - \{-1\}$ B) $(-\infty; -1) \cup (0; \infty)$ C) $x < -1$ D) $x \in \mathbb{R}$ E) $x \in (-1, 1)$